

ҚР ҰЛТТЫҚ БАНКІ

1. ҚР ҰЛТТЫҚ БАНКІНІН
ҚҰҚЫҚТЫҚ ЖАҒДАЙЫ

2. ҚР ҰЛТТЫҚ БАНКІНІН
ФУНКЦИЯЛАРЫ МЕН ӨКІЛЕТТІГІ

3. ҚАЗАҚСТАН ҰЛТТЫҚ БАНКІНІН
ОПЕРАЦИЯЛАРЫ

ҚҰБ ҚР Президентіне есеп береді.

ҚР Президентіне есептілік мынаны білдіреді:

- Сенатының келісімі ҚҰБ Төрағасын тағайындауы; оны қызметтен босатуы;**
- ҚҰБ Төрағасының ұсынуы бойынша орынбасарларын қызметке тағайындауы және қызметтен босатуы;**
- ҚҰБ құрылымын және жалпы штат санын, еңбекақы төлеу жүйесін бекітуі;**
- ҚҰБ туралы ережені бекітуі;**
- ҚҰБ жылдық есебін бекітуі;**
- Қазақстан теңгесі банкноттары және тиындары дизайнының тұжырымдамасын бекітуі;**

ҚҰБ ҚР заңдарының негізінде және оларды орындау мақсатында өз құзыретіне жататын мәселелер бойынша барлық қаржы ұйымдарының, қаржы қызметін тұтынушылардың, басқа да жеке және заңды тұлғалардың ҚР-ның аумағында орындауы үшін міндетті нормативтік құқықтық актілер шығарады.

ҚҰБ мәртебесі және қызметінің құқықтық негізі:

- мемлекеттің ақша-кредит саясатын әзірлейді және жүргізеді;**
- төлем жүйесінің жұмыс істеуін қамтамасыз етеді;**
- валюталық реттеуді және бақылауды, қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеуді, бақылауды және қадағалауды жүзеге асырады;**
- Алматы қаласының өңірлік қаржы орталығының жұмыс істеуін мемлекеттік реттеуді жүзеге асыратын;**
- қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз етуге жәрдемдеседі және мемлекеттік статистиканы жүргізеді.**

ҚҰБ республикалық мемлекеттік мекеменің ұйымдық-құқықтық нысанындағы заңды тұлға болып табылады, оның дербес балансы болады және өзінің филиалдарымен, өкілдіктерімен, ведомстволарымен және ұйымдарымен бірге біртұтас құрылымды құрайды.

**ҚҰБ өз қызметін ҚР-ның
Үкіметімен үйлестіріп отырады.
ҚҰБ мен Үкімет жалпы мемлекеттік
маңызы бар болжалды іс-қимыл мен
қол жеткен нәтижелер жөнінде бір-
бірін хабардар етіп отыруға және
ұдайы консультациялар алысып
отыруға міндетті.**

**ҚҰБ Төрағасы немесе оның
орынбасарларының бірі Үкімет
мәжілістеріне кеңесші дауыс
құқымен қатысуға хақылы.**

**ҚҰБ ҚР Үкіметінің қаржысы
орналастырылады.**

**ҚҰБ ҚР Үкіметінің мемлекеттік
қарыз алу саясатын жасау және іске
асыру, мемлекеттің ақша-кредит
саясатымен байланысты мәселелер
жөнінде бюджет саясатын
қалыптастыру кезінде қаржы
кеңесшісі ретінде қызмет етеді.**

**ҚҰБ мен ҚР Үкіметі
арасында келісілген шарттарда
ҚҰБ ҚР Үкіметінің агенті
ретінде іс-қимыл жасайды.**

**ҚҰБ ҚР-ның мемлекеттік ақша-
кредит саясатын айқындайтын
және жүзеге асыратын бірден-бір
орган болып табылады.**

ҚҰБ негізгі мақсаты ҚР-да баға тұрақтылығын қамтамасыз ету болып табылады.

Мынадай міндеттер жүктеледі:

- 1) мемлекеттің ақша-кредит саясатын әзірлеу және жүргізу;**
- 2) төлем жүйелерінің жұмыс істеуін қамтамасыз ету;**
- 3) валюталық реттеу мен валюталық бақылауды жүзеге асыру;**
- 4) қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз етуге жәрдемдесу;**
- 5) құзыреті шегінде қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын, сондай-ақ өзге де тұлғаларды реттеу, бақылау және қадағалау;**
- 6) қаржы қызметін тұтынушылардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғаудың тиісті деңгейін қамтамасыз ету;**
- 7) ақша-кредит статистикасы және сыртқы сектор статистикасы саласында статистикалық қызметті жүзеге асыру;**
- 8) ҚР-ның заңдарына және ҚР Президентінің актілеріне сәйкес өзге де міндеттер.**

Ақша-кредит саясаты:

- қайта қаржыландырудың ресми ставкасын;**
- ақша-кредит саясатының негізгі операциялары бойынша сыйақы ставкаларының деңгейлерін;**
- ең төменгі резервтік талаптардың нормативтерін;**
- ерекше жағдайларда, операциялардың жекелеген түрлерінің деңгейі мен көлеміне тікелей сандық шектеулерді белгілеу жолымен жүзеге асырылады.**

Ақша-кредит саясатын іске асыру мақсатында ҚҰБ мынадай операция түрлерін жүзеге асырады:

- 1) қарыздар беру;**
- 2) депозиттер қабылдау;**
- 3) валюталық интервенциялар;**
- 4) ҚҰБ қысқа мерзімді ноталарын шығару;**
- 5) мемлекеттік және басқа да бағалы қағаздарды сатып алу және сату, оның ішінде кері сатып алу құқығымен;**
- 6) коммерциялық вексельдерді қайта есепке алу;**
- 7) ҚҰБ Басқармасының шешімі бойынша басқа да операциялар.**

ҚҰБ қайта қаржыландырудың ресми ставкасын ақша рыногының жалпы жай-күйіне, қарыздар бойынша сұраныс пен ұсынысқа, инфляция деңгейіне және инфляциялық болжалдарға қарай белгілейді.

ҚҰБ қайта қаржыландырудың ресми ставкасына сәйкес коммерциялық вексельдерді қайта есепке алуды жүргізеді.

Қайта қаржыландырудың ресми ставкасы ақша-кредит саясатының негізгі операциялары үшін сыйақы ставкалары бойынша бағдар болып табылады.

ҚҰБ қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз етуге жәрдемдесу мақсатында:

1) қаржы жүйесінің тұрақтылығына ықпал ететін макроэкономикалық және макроқаржылық факторларға ұдайы мониторинг жүргізеді;

2) қаржы жүйесін макропруденциалдық реттеуді жүзеге асырады;

3) ҚҰ Басқармасы белгілеген тәртіппен, шарттармен және мерзімдерде банктер үшін соңғы сатыдағы қарыз беруші болады.

**Қазақстанның Даму Банк
акцияларының бақылау пакеті
ұлттық басқарушы холдингке
тиесілі акционерлік қоғам болып
табылады. Ол ұлттық даму
институты болып табылады.
Қазақстан Республикасының заң
актісімен белгіленген ерекше
құқықтық мәртебесі бар.**

Қызметінің мақсаттары

**мемлекеттік инвестициялық
қызметті жетілдіру және оның
тиімділігін арттыру, өндірістік
инфрақұрылым мен өңдеуші
өнеркәсіпті дамыту, ел
экономикасына сыртқы және
ішкі инвестицияларды тартуға
жәрдемдесу болып табылады.**

Міндеттері:

1) Заңда көрсетілген операцияларды жүзеге асыру жаңа өндірістерді құруға, бар өндірістерді кеңейту мен жаңғыртуға, оның ішінде активтерді, акциялар пакеттерін мүлктік кешендерді сатып алуға бағытталған инвестицияларды көздейтін жобаларды орта мерзімді (5 және одан артық) және ұзақ мерзімді (10-20 дейін) негізде қаржыландыру, сондай – ақ инвестициялық жобаларды дайындауды және іске асыруды қамтамасыз ету мақсатында аралық қаржыландыру;

2) Заңда көрсетілген операцияларды жүзеге асыру арқылы ҚР резиденттері орындайтын жұмыстар мен қызметтердің экспортын, сондай-ақ ҚР аумағында шығарылатын өнімдердің экспортын ынталандыру мақсатында экспорттық операцияларды қаржыландыру;

3) Қарыз алушының акцияларына немесе капиталындағы қатысу үлестеріне айырбасстау құқығымен қоса реттелген қарыз беру , жобалық қаржыландыру, Даму банк қаржыландыратын жобаларды іске арысу шеңберінде қарыз алушылардың ағымдағы қызметін қаржыландыру;

4) Басқа да кредит институттарына беретін қарыздар бойынша кепілдік міндеттемелер беру, сондай-ақ бірлесіп қаржыландыру, ҚР екінші деңгейдегі банктеріне және резидент емес банктеріне (банк аралық кредит беру), лизинг беруші ұйымдарға, сондай-ақ банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға кредиттер беру арқылы ҚР экономикасына кредит беруді ынталандыру;